

Härkämäen observatorion pelastussuunnitelma

Kiinteistön nimi	Tähtirinne, Härkämäen observatorio
Kiinteistön osoite	Härkämäentie 88, 79480 Kangaslampi
Päiväys	3.2.2025

Kiinteistön/rakennuksen (rakennusten) perustiedot

Nimi ja osoite	Härkämäen observatorio Härkämäentie 88 79480 Kangaslampi
Rakennusvuodet	2003, 2004, 2013 ja 2016
Rakennusten lukumäärä	8 (tähtitorni, katselutasanne, kerhotalo, kota, tornin apurakennus, varasto, liiteri, laavu)
Asuinhuoneistojen lukumäärä	0
Asukasmäärä	0
Liike- ja toimistohuoneistot	2 (kerhotalo 125 m ² , tähtitornin apurakennus 20 m ²)
Säännöllisesti työskenteleviä	0
Porrashuoneiden määrä	0
Hissien määrä	0

Yhteystiedot

Kiinteistön omistaja	Warkauden Kassiopeia ry Härkämäentie 88 79480 Kangaslampi www.kassiopeia.net
Yhdistyksen hallitus	pj. Veli-Pekka Hentunen Mielikinkuja 28, 78850 Varkaus, puh. 040 701 1625 veli-pekka.hentunen@kassiopeia.net

sihteeri Esa Heikkinen
Savontie 88
78300 Varkaus
esa.heikkinen@kassiopeia.net

rahastonhoitaja Jorma Honkanen
Kulmakuja 3 A 1
78400 Varkaus
puh. 0400 165 777
jorma.honkanen@kolumbus.fi

varapj. Markku Raappana
Naksovinkatu 8 as. 18
78200 Varkaus
0400 679 475
markkuh.raappana@hotmail.com

hallituksen jäsen Kirsi Strengell

Kiinteistöön nimetty turvallisuushenkilöstö

Hallituksen jäsenet

Isännöitsijä

Kiinteistön isännöinnistä vastaa yhdistyksen hallitus

Kiinteistöhuolto

Kiinteistön huollosta vastaa yhdistyksen hallitus

Härkämäentien aurauksen hoitaa paikallinen urakoitsija Pekka Kilpeläinen
puh. 0400 161 597

1. Pelastussuunnitelman tiedot

Pelastussuunnittelun tavoitteena on:

- tunnistaa ympäristössä esiintyvät vaaratekijät
- opastaa ennaltaehkäisemään vaaratilanteiden ja vahinkojen syntymistä sekä
- opastaa toimimaan kyseiseen kiinteistöön soveltuvalla tavalla erilaisissa vaaratilanteissa.

Pelastussuunnitelmaa ei laadita tai ylläpidetä pelastusviranomaista varten, vaan kiinteistön tarpeisiin ja turvallisuuden parantamiseksi. Pelastusviranomaisen valvoo palotarkastuksien yhteyksissä muiden asioiden ohella, että lakisääteisiä velvoitteita noudatetaan. Pelastussuunnitelma määriteltyihin kohteisiin sekä sen sisältö ovat lakisääteisiä (Pelastuslaki 379/2011 ja Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 207/2011).

Pelastussuunnitelma on rakennuskohtainen, mutta mikäli kiinteistöön kuuluu useampi samanlainen rakennus, voidaan suunnitelma tehdä kiinteistökohtaisesti.

1.1 Pelastussuunnitelman laatimis- tai päivityspäivämäärä

18.1.2020

1.2 Selostus siitä, miten pelastussuunnitelma on laadittu

Aiemman pelastussuunnitelman pohjalta ja vuosien mittaan karttuneen käyttökokemuksen avulla

1.3 Kuka pelastussuunnitelman on laatinut

Yhdistyksen hallitus

1.4 Pelastussuunnitelmaa päivitys

Hallituksen jäsenet vuosittain kevään ensimmäisessä kokouksessaan

2. Kiinteistön vaaranpaikat ja riskit

Tunnistettuja vaaroja voidaan hallita ja ennaltaehkäistä. On tärkeää tunnistaa tekijät, jotka voivat johtaa vaaratilanteeseen. Näin voidaan valita keinot, joilla vaaratilanteet voidaan välttää ja niiden seurauksia rajata. Arvioinnissa voidaan käyttää riskienarviointitaulukkoa, joka on ladattavissa osoitteessa <http://www.spek.fi/Suomeksi/Varautuminen-ja-vss/Pelastussuunnitelma>.

Riskien tunnistaminen on keskeinen osa koko pelastussuunnitelmaa ja kiinteistön turvallisuuden suunnittelua. Työ on hyvä tehdä laajalla pohjalla kiinteistössä toimivia kuullen.

On hyvä muistaa, että täysin kattavaa listaa mahdollisista tapaturmista tai vaaroista ei ole mahdollista tai edes tarkoituksenmukaista tehdä. Suurimmat riskit aiheuttaa yleensä ihmisen toiminta ja ajattelemattomuus. Kaikessa toiminnassa jokaisen tulee käyttää omaa harkintaa, huolellisuutta ja

varovaisuutta, jotta ympäristö olisi turvallinen. Se on parasta mahdollista ennaltaehkäisyä turvallisuuden näkökulmasta.

Vaikka yhteiskunnan häiriötilanteiden ennaltaehkäisy (esimerkiksi laaja sähkökatko tai vedenjakelun häiriintyminen) ei ole yhteisön voimin mahdollista, niin omatoimisella varautumisella luodaan valmiudet ja keinot rajoittaa vahinkoja.

2.1 Mitä riskejä kiinteistössä on tunnistettu?

Ulkoalueet

pimeys, talvella liukkaus, jyrkkä rinne, metsä, nuotiopaikka, katolla työskentely mm. aurinkokeräinten huollon vuoksi

Sisätilat

portaikot, tekniset laitteet, tulisijat, sähkökiuas, matot, liukas lattia

Kiinteistössä harjoitettu toiminta

kokousten pitäminen, tähtitieteen harrastustoiminta. vierailijoita alueella noin kerran viikossa

Kiinteistön ulkopuolinen toiminta

alue on metsätalouskäytössä, alueella myös metsästystoimintaa

2.2 Selostus, miten riskit ja vaaranpaikat on kartoitettu

käyttökokemusten kautta, vuosittainen tehdään kartoitus pelastussuunnitelmaa päivitettäessä

2.3 Onko kiinteistössä sellaisia toimijoita, jotka tulee erityisesti ottaa huomioon vaaratilanteissa?

lapset, koululaisryhmät - aikuisten läsnäolo välttämätön

3. Vaarojen ja riskien ennaltaehkäisy

Lähtökohtaisesti toimintaan liittyvät riskit pyritään ennaltaehkäisemään. Osa ennaltaehkäisystä on kiinteistön omistajan vastuulla, mutta käyttäjien ohjeistuksella on myös suuri merkitys.

Ennaltaehkäisyllä tarkoitetaan toimintamalleja ja keinoja, joilla mahdollisia vaaratilanteita voidaan välttää tai todennäköisyyttä pienentää.

3.1 Mihin toimenpiteisiin tunnistettujen riskien osalta on ryhdytty?

on hankittu alkusammutusvälineet, ensiapulaukku ja -kaappi, poistumistiet on merkitty, saatavilla käsivalaisimia, on laitettu opasteita ja ohjeita ilmoitustauluille, vaaratilanteiden läpikäynti hallituksessa ja observatorioiden toimijoiden kanssa

3.2 Mitä ohjeita kiinteistön käyttäjille on annettu vaarojen ja riskien ennaltaehkäisemiseksi?

opastusta alueen ja laitteiden käytöstä jäsenille vuosittain jäsenilloissa ja vierailijoille tilojen käytön yhteydessä

4. Omatoiminen varautuminen poikkeusoloihin

Poikkeusolojen syynä voi olla esimerkiksi erityisen vakava tapahtuma tai suuronnettomuus, joihin liittyy huomattava välitön tai välillinen uhka ihmisten hengelle tai terveydelle ja omaisuudelle. Poikkeusoloihin johtava suuronnettomuus voi kehittyä tunneissa tai vuorokausissa. Sotilaallisen kriisin ei odoteta kehittyvän hetkessä.

Poikkeusoloissa ovat olemassa samat vaarat ja uhat kuin normaalioloissakin. Näiden lisäksi muut uhat voivat lisääntyä tai korostua. Olosuhteet ovat todennäköisesti haastavammat kuin normaalioloissa. Myöskään viranomaispalvelut eivät ole samalla tasolla kuin normaaliaikana, joten ihmisten on toimittava omatoimisesti ja itsenäisemmin.

Poikkeusoloissa yksittäiset kiinteistöt liitetään osaksi pelastustoimen johtamaa väestönsuojelujärjestelmää. Tällöin ihmisiä voidaan valmiuslain mukaisin valtuuksin määrätä työvelvollisiksi väestönsuojelutehtäviin, kuten kiinteistökohtaisiin ensiapu-, raivaus- ja sammutustehtäviin. Lisäksi keskeinen tehtävä on ihmisten suojaaminen väestönsuojaan tai sisätiloihin viranomaisten ohjeiden ja määräysten mukaisesti.

Normaalioloissa asuinkiinteistöjen vastuulla on ylläpitää omaa valmiuttaan sekä huolehtia siitä, että esimerkiksi väestönsuoja on varusteltu oikein ja toimintakuntoinen.

4.1 Väestönsuojelun järjestelyt kiinteistössä

ei ole

4.2 Väestönsuoja

ei ole

4.3 Selostus väestönsuojan omatoimisesta tarkastuksesta

ei ole

4.4 Onko väestönsuojalle tehty käyttöönottosuunnitelma

ei ole

4.5 Toimintaohjeet erilaisia onnettomuuksia ja vaaratilanteita varten

Kaikkia riskejä ei pystytä ennaltaehkäisemään, siksi kiinteistössä työskenteleville tulee antaa ohjeet vaaratilanteissa toimimiseen. Lähtökohtana ohjeistukselle ovat riskienarvioinnin tulokset.

Keskeistä on, että kiinteistössä työskentelevät osaavat:

- tunnistaa vaaratilanteen

- pelastaa itsensä
- hälyttää apua
- auttaa vaarassa olevia.

Lisäksi kiinteistössä työskentelevien on hyvä hallita alkusammutus ja hätäensiapu.

Toimintaohjeissa on hyvä huomioida myös vaaratilanteiden jälkihoito ja niissä tarvittavat neuvot ja apu. Esimerkkejä näistä on koottu liitteeseen.

Kiinteistön turvallisuushenkilöstöllä voi olla oma toimintaohjeistuksensa vaaratilanteiden varalta. Ohjeet voivat koskea hallitusta ja tähtitorniryhmiä sekä muita vierailevien ryhmien vastuuhenkilöitä.

4.6 Mitä ohjeita kiinteistössä säännöllisesti työskenteleville on annettu?

Opastetaan alkusammutusvälineiden paikka, hiekoitushiekan käyttö, valaistuksen käyttö pimeään vuodeen aikaan, sähkökatkaisijat (varoketaulujen paikat), veden ja ilmaston sulkuventtiilit, hätäilmoituksen ohjeet rakennuksissa. Opastetaan avun hälyttäminen.

4.7 Kiinteistön sisäiset (hallituksen/tähtitorniryhmien) toimintaohjeet

Säännöllisesti tiedotetaan jäsenistöä ja hallitusta sisäisellä sähköpostilistalla observatorion alueen käytänteistä, turvaohjeista ja avun hälyttämisestä.

4.8 Viestintä

Jokaisella kiinteistössä työskentelevällä on oikeus perehtyä pelastussuunnitelmaan. Keskeistä kuitenkin on, että kaikki asianosaiset tuntevat annetut ohjeet vaaratilanteiden ennaltaehkäisemiseksi sekä toimintaohjeet niiden varalta.

Tähän kirjataan selostus siitä, miten pelastussuunnitelmasta viestitään toiminnanharjoittajille ja muille asianosaisille.

Kuka tiedottaa?

ensisijaisesti puheenjohtaja tai joku toinen määrätty hallituksen jäsen

Kenelle tiedotetaan?

hallitukselle ja jäsenistölle

Kuinka usein tiedotetaan?

vuosittain ja uusien asioiden ilmaantuessa

Mistä tiedotetaan?

laitteiden ja tilojen käyttö- ja turvaohjeista, havaituista vaaratilanteista sekä kiinteistössä tehdyistä muutoksista

Miten tiedotetaan?

kirjalliset ohjeet ja sähköpostiviesteillä, tarvittaessa kotisivujen uutisissa

5. Pelastussuunnitelman ylläpito

Turvallisuuden säännöllinen seuranta ja pelastussuunnitelman säännöllinen päivittäminen ovat turvallisuuden perusedellytyksiä. Kun pelastussuunnitelmaa arvioidaan säännöllisesti, varmistutaan siitä, että tiedot pysyvät ajan tasalla ja mahdolliset sattuneet vaaratilanteet tai muut turvallisuuspuutteet tulevat huomioiduiksi. Turvallisuuksitilanteen kartoitusta varten onkin hyvä luoda raportointikäytäntö.

Osa turvallisuuden kehittämistä on turvallisuushenkilöstön koulutus. Riittävällä ja säännöllisellä koulutuksella varmistutaan siitä, että turvallisuutta osataan kehittää ja tarvittaessa vaaratilanteissa löytyy auttajia myös omasta takaa.

5.1 Miten turvallisuustilannetta seurataan ja miten ja kenelle havaitut turvallisuuspuutteet tai vaaratilanteet raportoidaan?

Säännöllisesti alueella käytäessä. Raportointi ensin hallitukselle ja sitten jäsenistölle.

5.2 Miten saadut tiedot talletetaan ja arvioidaan?

Hallituksen kokoukset, kokouspöytäkirjat, asiapapereiden sähköinen ja kirjallinen tallennus.

5.3 Pelastussuunnittelusta tai turvallisuustehtävistä vastaavien koulutus

Osalla hallituksen jäsenistä on ensiapukoulutus ja alkusammutuskoulutus. Muutamalla jäsenellä on työturvallisuuskoulutus. Jäsenistöissä on terveydenhoitoalan koulutuksen saaneita.

5.4 Jäsenistölle annettava koulutus

Kirjalliset ohjeet. Laiteopastus. Jäsenet huolehtivat koulutuksesta muuten itse.

6. Muuta